

ما، همان جمع پراکنده!

فریدون مشیری

هر کجا دست نیاز بشری هست دراز؛
آن صدا در همه‌ی آفاق طنین انداز است.
آه، اگر با دل و جان گوش کنیم،
آه، اگر وسوسه‌ی نان را یک لحظه فراموش کنیم،
آی آدم‌ها را
در همه جا می‌شنویم.

در پی آن همه خون،
که بر این خاک چکید،
ننگ‌مان باد این جان!
شرم‌مان باد این نان!
ما نشستیم و تماشا کردیم!

در شب تار جهان
در گذرگاهی تا این مد ظلمانی و توفانی
در دل این همه آشوب و پریشانی
این که از پای فرو می‌افتد،
این که بر دار نگون‌سار شده است،
این که با مرگ در افتاده ست،
این هزاران و هزاران که فرو افتادند؛
این منم، این تو،
آن همسایه، آن انسان!
این ماییم، ما
همان جمع پراکنده،
همان تنها، آن تنهاهاییم!

این همه موج بلا در همه جا می‌بینیم
آی آدم‌ها را می‌شنویم
نیک می‌دانیم
دستی از غیب نخواهد آمد،
هیچ یک متا یک بار نمی‌گوییم
با ستم‌کاری ندانی، این گونه مدارا نکنیم
آستین‌ها را بالا بزنیم
دست در دست هم از پهنه‌ی آفاق برانیمش.

مهربانی را،
دانیی را،
بر بلندای جهان بنشانیمش!
- آی آدم‌ها، موج می‌آید...

موج می‌آمد چون کوه و به شامل می‌فورد!
از دل تیره‌ی امواج بلندآوا،
که غریقی را در فویش فرو می‌برد
و غریوش را با مشت فرو می‌کشت،
نعره‌ای فسته و فونین، بشریت را
به کمک می‌طلبید:
- آی آدم‌ها... آی آدم‌ها...

ما شنیدیم و به یاری نشتابیدیم!
به فیالی که قضا،
به گمانی که قدر، بر سر آن فسته، گذاری بکند،
دستی از غیب برون آید و کاری بکند،
هیچ یک متا از جای نجهیدیم!
آستین‌ها را بالا نزدیم،
دست آن غرقه در امواج بلا را نگرفتیم
تا از آن مهلکه شاید برهانیمش،
به کناری برسانیمش!

موج می‌آمد چون کوه و به شامل می‌رفت!
با غریوی، که به فاموشی می‌پیوست.
با غریقی که در آن ورطه، به کف‌ها، به هوا
چنگ می‌زد، می‌آویخت...
ما نمی‌دانستیم
این که در پنجر گرداب گرفتار شده است،
این نگون بفت، که این گونه نگون‌سار شده است.

این منم، این تو،
آن همسایه، آن انسان،
این ماییم، ما
همان جمع پراکنده،
همان تنها، آن تنهاهاییم!

همه فاموش نشستیم و تماشا کردیم،
آن صدا، اما فاموش نشد.

- آی آدم‌ها... آی آدم‌ها...
آن صدای هرگز فاموش نخواهد شد،
آن صدا، در همه جا دائم، در پرواز است!
تا به دنیا دلی از هول ستم می‌لرزد،
فاطری آشفته است،
دیدهای گریان است.